

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 23 november 1918 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor samt lärarinnor vid statsunderstödda lant-hushållsskolor, jämte i ämnet väckta motioner.

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 oktober 1918 dagtecknad proposition (nr 16), vilken hänvisats till förberedande behandling av första särskilda utskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att vid ordinarie kurs vid statsunderstödd lantmannaskola under läsåret 1918—1919 extra krigstidstillägg må av statsmedel utgå med högst 175 kronor till varje ordinarie lärare och med högst 100 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgörings-skyldighet av minst 15 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga;

dels medgiva, att för varje under tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 hållen kurs vid statsunderstödd lanthushållsskola extra krigstidstillägg må av statsmedel utgå med högst 75 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga; samt

dels ock för bestridande av kostnaderna för de ovan angivna extra krigstidstilläggen å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 1 avd. 8 häft. (Nr 14. 1

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Motioner.

I anledning av förevarande proposition hava följande motioner väckts, nämligen

dels inom första kammaren nr 6, av herr *Sandler*, som hemställt, att riksdagen må,

dels för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 816) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor ävensom åt lärarinnor vid statsunderstödda lantmannaskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor,

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå

a) med 300 kronor till varje ordinarie lärare,

b) med 200 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan,

c) med 100 kronor för varje kurs vid statsunderstödd lantmannaskola åt lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga,

dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget åt lantmannaskolornas lärarepersonal skall i tillämpliga delar gälla, vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i oförmälda kungörelse den 11 december 1917;

dels ock inom andra kammaren

nr 12, av herrarna *Bengtsson* och *von Sneidern*, vilka gjort enahanda framställning, som herr *Sandler* uti nyssnämnda inom första kammaren väckta motion nr 6,

nr 19, av herr *Welin*, som hemställt att riksdagen måtte besluta att

dels för beredande av extra krigstidstillägg för senaste halvåret 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 816) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor ävensom åt lärarinnor vid statsunderstödda lantmannaskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor,

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå

a) med 400 kronor till varje ordinarie lärare, som har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder, dock att extra krigstidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever,

b) med 300 kronor till varje annan ordinarie lärare,

c) med 200 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.

d) med 100 kronor för varje kurs vid statsunderstödd lanthushållsskola åt lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga,

dels ock besluta att i fråga om det extra krigstidstillägget å lantmannaskolornas lärarepersonal skall i tillämpliga delar gälla, vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Vid årets lagtima riksdag beviljades för beredande av, bland annat, tillfällig löneförbättring för läsåret 1918—1919 åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor ett förslagsanslag av 65,000 kronor. Nämnda tillfälliga löneförbättring utgår för ordinarie kurs med högst 700 kronor till varje ordinarie lärare och med högst 450 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan samt med vissa mindre belopp för en andra årskurs. Av löneförbättringen utgå två tredjedelar av statsmedel under villkor att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade.

1918 års lagtima riksdag.

Därjämte har 1918 års riksdag medgivit, att till lärarinnor vid statsunderstödda lanthushållsskolor tillfällig löneförbättring för år 1918 må av statsmedel utgå för första kursen vid skolan under året med högst 200 kronor och för senare kurs under året med högst 75 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga. Denna tillfälliga löneförbättring utgår uteslutande av statsmedel utan villkor om ordsbidrag. För densamma anvisades ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Kungl.
Maj:ts för-
slag.

Uti förevarande proposition har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med vad som skett i fråga om lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, gjort framställning om extra krigstidstillägg för läsåret 1918—1919 till lärare vid ordinarie kurs vid statsunderstödd lantmannaskola med högst 175 kronor till varje ordinarie lärare och med högst 100 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.

Jämväl lärarinnorna vid statsunderstödda lantmannaskolor hava av Kungl. Maj:t ansetts böra beredas extra krigstidstillägg, vilket, beräknat för senare halvåret 1918, skulle utgå med 75 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan.

Kostnaderna för ifrågavarande extra krigstidstillägg, vilka kostnader skulle helt bestridas av statsmedel, hava upptagits till sammanlagt 20,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Med beaktande av de motionsvis framställda kraven på förhöjning i Kungl. Maj:ts förslag har utskottet, i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet förordat rörande folkhögskolornas personal, i fråga om nu avhandlade personalgrupper ansett sig böra föreslå följande tilläggsbelopp:

för ordinarie lärare	325 kronor
för icke ordinarie lärare med en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan	225 »
för lärarinna vid statsunderstödd lantmannaskola.....	125 »

De sålunda av utskottet föreslagna förhöjningarna i Kungl. Maj:ts förslag skulle enligt uppgjorda beräkningar medföra en kostnadsökning av 20,000 kronor. Det erforderliga anslagsbeloppet skulle alltså böra upptagas till 40,000 kronor.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må, i anledning av förevarande proposition ävensom herr Sänders motion nr 6 i första kammaren samt herrar Bengtssons och von Sneiderns motion nr 12 och herr Welins motion nr 19 inom andra kammaren.

A) medgiva, att vid ordinarie kurs vid statsunderstödd lantmannaskola under läsåret 1918—1919 extra krigstidstillägg må av statsmedel utgå med högst

325 kronor till varje ordinarie lärare och med högst 225 kronor till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga;

B) medgiva, att för varje under tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 hållen kurs vid statsunderstödd lanthushållsskola extra krigstidstillägg må av statsmedel utgå med högst 125 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga; samt

C) för bestridande av kostnaderna för de under A) och B) angivna *extra krigstidstilläggen* å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Stockholm den 23 november 1918.

På utskottets vägnar:

JOHAN BECK-FRIIS.

Närvarande: se under utskottets utlåtandet nr 3.
